

Předseda vlády České republiky

Mirek Topolánek

V Praze dne 18. září 2007

Č.j.: 13 800/2007-RVV

Vážená paní ministryně,

v pondělí dne 17. září 2007 předložilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy podklady pro audit připravenosti za operační program Výzkum a vývoj pro inovace, za což Vám děkuji. Dovolte, abych Vám při této příležitosti sdělil některé své výhrady k dosavadní přípravě tohoto programu.

Přestože jste měla možnost v uplynulých dvou měsících možnost vysvětlit Evropské komisi stanovisko k jejich připomínkám a výhradám k operačnímu programu Výzkum a vývoj pro inovace (uvedené v Position Paper ze dne 13. července 2007), na rozdíl od jiných operačních programů neproběhlo ani neformální jednání, což považuji za vážnou chybu.

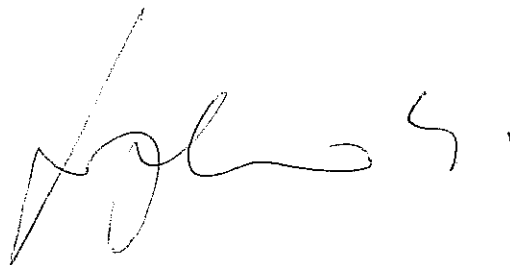
Obdobně jste opakovaně nevyužila možnost obhájit své pojetí operačního programu před Radou pro výzkum a vývoj, která podle zákona odpovídá za národní zdroje pro jeho financování a financování činnosti kapacit z něj vybudovaných v příštích dvaceti letech. Proto bylo na 225. zasedání Rady dne 14. září 2007 zvoleno krizové řešení a připomínky a návrhy obou orgánů do operačního programu zapracoval podle usnesení Rady její sekretář.

Vzhledem k velmi omezenému času ale nebyla a není dořešena řada otázek, které vyžadují širší diskusi v Monitorovacím výboru, o jehož urychlené svolání Vás rovněž Rada požádala. V příloze Vám zasílám přehled těch, které považuji za nejvážnější. Domnívám se, stejně jako Rada a akademická i podniková výzkumná obec, že bez jejich zodpovězení není možné při přípravě operačního programu dále pokračit. Předpokládám, že řadu z nich položí rovněž v nadcházejících jednáních i zástupci Evropské komise. Proto Vás žádám o jejich písemné zodpovězení **v termínu do 4. října 2007** tak, aby mohly být dne 12. října 2007 projednány na 226. zasedání Rady.

Dále Vás upozorňuji, že příprava operačního programu včetně implementace a jeho úspěšné projednání s Evropskou komisí je plně ve Vaší kompetenci. Rada pro výzkum a vývoj bude v souladu se zákonem tento operační program posuzovat a hodnotit, navrhopvat vládě finanční

prostředky z výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj na něj i na aktivity na něj navazující (tzv. udržitelnost), bude hodnotit jeho výsledky atd. Proto nemůže tento, stejně jako jiné operační i národní programy připravovat. Plnou odpovědnost za jeho přípravu má řídicí orgán - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

S pozdravem

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Kuchta', written in a cursive style.

Vážená paní

Mgr. Dana Kuchtová

ministerně školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Praha

Otevřené problémy operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI)**1. Jakým mechanismem a kdy budou vybrány velké projekty OP VaVpI?**

V současné době se ve výzkumných organizacích a na vysokých školách připravuje okolo dvaceti velkých projektů (tj. projektů nad 50 mil. EUR) operačního programu. Reálné jsou podle EK jen 3 - 4 projekty a EK zároveň požaduje seznam těch, se kterými ČR nadále počítá. Pokračovat dále v přípravě všech dvaceti není dále možné i z ekonomických aj. důvodů. Kdy, jakým mechanismem a podle jakých kritérií bude vybrána menší skupina těch velkých projektů, u kterých je reálná naděje, že budou úspěšné?

2. Jaké bude pojetí a cíl Evropských center excellence, jak bude financována jejich další činnost?

Na tento problém byly dosud presentovány výrazně odlišné názory. V zásadě ho lze redukovat na odpověď na otázku, jak bude financována jejich další činnost (po ukončení OP VaVpI)? Budou to centra financovaná zejména ze státního rozpočtu (jak navrhovalo MŠMT - z 85 %) nebo významně z evropských peněz (dle Rady 30 %) nebo budou mít výraznější zdroje i ze soukromé sféry (nyní je to jen 15 %)? Činnost pracovní skupiny MŠMT pro velké projekty (tj. zejména Evropská centra excellence) byla v červenci t.r. přerušena. Počítá MŠMT s širší diskusí na toto téma a pokud ano, tak kdy a jak?

3. Jaké jsou cíle priority 4 - Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem?

Jde skutečně o podporu specifického výzkumu na VŠ (tj. výzkumu spojeného se vzděláváním) nebo naopak jde o vzdělávání, které má víceméně volný vztah k VaV (jak naznačují návrhy MŠMT)? A ve druhém případě, jak by byly kryty ty výdaje, které nelze hradit z výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj?

4. Jsou cíle priorit OP VaVpI (tzv. indikátory) dobře nastaveny?

Podle poslední verze návrhu OP VaVpI je nezbytné ověřit, zda cíle v kvantitativní podobě (indikátory) vyjadřují dobře to, co je napsáno jako cíle v textu? To platí zejm. pro prioritu 4, kde některé náklady (25 mil. Kč/absolventa doktorandského studia) vzbuzují pochybnosti o účelnosti vynaložených prostředků.

5. Jak bude podporována činnost kapacit vybudovaných z OP VaVpI, jaký bude vztah Národního programu výzkumu III a OP VaVpI?

Ve střednědobém výhledu státního rozpočtu ČR do r. 2010 jsou prostředky na zajištění této činnosti uvedeny v Národním programu výzkumu III. Doposud MŠMT nepředložilo seriózní ekonomický rozbor udržitelnosti těchto výdajů, a proto se vychází z údajů navržených Radou. Jsou však tyto prostředky dostačující a pokud ne, tak na úkor kterých výdajů by měly být zvýšeny? Podrobněji dosud nebyla diskutována ani forma použití těchto prostředků - bude NPV III jediným zdrojem nebo MŠMT navrhne např. pro infrastrukturu VaV definované zákonem jinou formu a jakou? V neposlední řadě je na místě položit si otázku, jakým způsobem bude zajištěno, aby prostředky rozdělované

podle zákona ve veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji (tj. NPV III) byly skutečně použity na financování činnosti kapacit vybudovaných z OP VaVpI optimálním způsobem.

6. Jak bude řešen problém "Praha a VaV"?

V Praze je soustředěno cca 55 % českého výzkumu a k prostředkům OP VaVpI pražské výzkumné organizace a vysoké školy nebudou mít přístup. MŠMT je nejen řídicím orgánem OP VaVpI, ale i ústředním správním orgánem ČR pro výzkum a vývoj. Budou národní priority reflektovat tento problém, bude z národních zdrojů financován program pro Prahu (prostředky EK v regionech musíme využít, ale to neznamená, že lze nechat bez výraznější podpory stávající a zejména špičkové ústavy a školy)?

7. Jak je OP VaVpI a zejm. Národní program výzkumu III připraven na r. 2015?

V roce 2013 resp. 2015 se ČR stane ve vztahu k EK čistým plátcem, což se projeví dramaticky i v oblasti VaV (snížením celkových veřejných výdajů na VaV). Většina kapacit OP VaVpI se zřejmě bude teprve rozebíhat a nelze počítat s většími ekonomickými přínosy. Jsou, resp. budou, v rámci OP VaVpI přijata opatření reagující na tuto situaci?

8. Jaká budou kritéria pro přijímání projektů a jak se váží na cíle OP VaVpI?

V Prováděcím dokumentu po jeho sladění s OP VaVpI, zejména v této jeho části, zůstala velmi obecná a nepostačující kritéria. Hodlá MŠMT využít kritérií navržených již dříve Radou nebo předloží vlastní, kdy a jaká?

9. Kdy a jak budou sladěny další dokumenty předložené k auditu s návrhem OP VaVpI?

Zejména v Příručkách pro žadatele je stejně jako u jiných operačních programů skryt začátek úspěchu - s těmito materiály přichází do styku budoucí uchazeči. Kdy a jakým mechanismem budou sladěny s návrhem OP VaVpI? Rada žádá, aby se k nim mohla v dostatečném předstihu vyjádřit, stejně jako k formulaci výzev a kritériím výběru a domnívá se, že by měly být diskutovány i s představiteli akademické a podnikové sféry.

10. Jaká bude úloha Rady v koordinaci všech tří operačních programů OP VaVpI, OP PI a OP VK?

V rámci prací na synergiích OP PI a OP VaVpI byla zakotvena úloha Rady v Koordinačním výboru Konkurenceschopná česká ekonomika¹ a její zástupce je členem Monitorovacího výboru. Domnívá se MŠMT že uvedené mechanismy jsou pro koordinaci na národní úrovni dostatečné?

¹ "Se záměrem sladění koordinačních mechanismů při řízení a implementaci operačních programů Podnikání a inovace (v gesci MPO), Výzkum a vývoj pro inovace (v gesci MŠMT) a národních prostředků (státních výdajů na výzkum a vývoj; v gesci Rady pro výzkum a vývoj) spolufinancujících oba operační programy, budou zástupci Rady členy koordinačního výboru s tím, že v tomto výboru musí být pro obě koordinace dosaženo konsensu (jedna nemůže být nadřazena druhé)."

11. Jak byla resp. bude projednána klíčová problematika neveřejné podpory OP VaVpI s EK?

Výroky zástupců EK (DG Regio) naznačují, že řídicí orgán OP VaVpI s ním o této klíčové problematice dosud nejednal. Budou platit pro evropskou část prostředků podle DG Competition jiná pravidla než uvádí Rámec Společenství pro veřejnou podporu na výzkum, vývoj a inovace, který se ČR zavázala dodržovat a pokud ano, jak bude MŠMT řešit rozdílné mechanismy pro evropskou a národní část zdrojů OP VaVpI?

12. Kdy a jak budou mechanismy synergií zapracovány do OP VaVpI?

V rámci meziresortního týmu MMR - RVV - MPO a MŠMT bylo dosaženo shody nad materiálem "Systémové mechanismy pro dosažení synergických efektů mezi Operačním programem Výzkum a vývoj pro inovace a Operačním programem Podnikání a inovace". Kdy a jak budou zapracovány do OP VaVpI?

13. Jak bude provázán Monitorovací systém OP VaVpI a Informační systém VaV?

Podmínkou pro uvolnění prostředků ze státních výdajů na výzkum a vývoj je poskytnutí a zařazení údajů do Informačního systému VaV způsobem stanoveným zákonem č. 130/2002 Sb. Nejde jen o problém odlišných údajů v obou systémech, ale i o různé termíny jejich zařazení. Kdy a jakým způsobem bude MŠMT řešit tento problém?

14. Komunikační strategie při další přípravě OP VaVpI

Jednou ze slabin letošní přípravy OP VaVpI je podle názoru Rady prakticky chybějící komunikační strategie přípravy OP VaVpI, což je i jeden z důvodů negativní reakce řady zainteresovaných orgánů a institucí. Budoucí uchazeči nemají prakticky žádné informace o přípravě OP VaVpI a ty které mají se velmi rychle, zejména termínově, mění. Již svolaná jednání, konference atd. byla bez udání důvodu zrušena. Jaká je komunikační strategie při další přípravě OP VaVpI a kdy bude zveřejněna? Jak bude MŠMT postupovat ve vztahu k dalším orgánům a institucím, které se musí vyjadřovat k přípravě OP VaVpI (Pracovní skupina resp., Monitorovací výbor aj.)?